

Rondelul rozelor ce mor - Alexandru Macedonski

Volumul "Poema rondelurilor" apartine perioadei finale din creatia lui Al. Macedonski, cand constiinta esteticului il indeamna pe poet spre rigoarea formei fixe, spre realizarea acordurilor tonale perfecte intre muzicalitatea versului si corespondentul sau in imagini.

Rondelul este o poezie cu forma fixa alcatuita din treisprezece versuri grupate in trei catrene si un vers izolat. Primele doua versuri sunt identice cu versurile 7 si 8, iar versul final este identic cu primul vers; versificatia rondelului se limiteaza la doua rime.

"Rondelul rozelor ce mor" este inspirat, aparent, din viata efemera a florilor, model oferit de Albert Samain- poetul francez al universului floral; privita in profunzime, tema poeziei o constituie moartea, ca lege la care se supune intreg universal. Tema poeziei se sintetizeaza in versul "E vremea rozelor ce mor" care se repeta ocupand pozitiile 1,7 si 13(conform regulilor rondelului). Folosirea refrenului reprezinta si un element simbolistic.

Din multitudinea de aspecte ale toamnei, poetul s-a oprit asupra mortii trandafirilor, simbol al frumusetii, gingasiei, sensibilitati, al iubirii si tot odata al eternitatii,ei reprezinta cupa vietii, astfel momentul ofilirii rozelor devine timpul decadentei. Existenta omului si existenta florilor se aseamna prin vremelnicie, vremea rozelor ce mor este si vremea stingerii sufletului. Poetul se regaseste pe sine, victima a aceleiasi legi universale. Moartea, insa, nu este direct numita, ci este sugerata prin aplicarea principiului simbolist al corespondentei secrete dintre realitati si starile provocate de ele: "E vremea rozelor ce mor, Mor in gradini, si mor si-n mine" prin corespondenta intre universul floral si cel uman, natura participa la suferinta poetului. In acest sens exista doua planuri: un plan exterior si concret reprezentat de multimea rozelor ce se ofilesce in gradini ; supstantivele concrete "roze" (ce defineste flori frumos mirositoare si frumos ornamentale) si gradini (locul in care florile infloresc si se ofoliesc) au insa si conotatii abstracte rozele sunt valori ale eternului iar gradina poate fi comparata cu gradina Edenului in care poposeste moartea.Cel de-al doilea plan este cel interior, sugerand starile sufletesti ale poetului (determinate de tabloul exterior), prin substantivele abstracte si articulate indefinit: "o jale", "un fior" ce definesc sentimentul de tristete si durerea, gandul la moarte si constiinta unui destin comun.

De multe ori, corespondentele secrete dintre om si natura se realizeaza mai pregnant, prin contraste, cum ar fi tabloul rozelor care in ciuda frumusetii si gingasiei lor sunt atat de "usor" supuse ofilirii; antiteza creata sugereaza regretul si neputinta poetului de a schimba legile firii, el se revolta prin insusi actul poetic. Natura este cuprinsa de misteriosul foir ca si sufletul omului cuprins de jalea metafizica. Moarte florilor este asociata amurgului natural, perioada in care se "invalmasesc" suspinele celor ce se sting; metafora "valmasaguri de suspine" simbolizeaza dezintegrarea materiei, a vietii, care nu poate fi controlata. Totul culmineaza cu metafora "marea moarte care vine", sugerand moartea totala, ca la un sfarsit de Univers iar singura atitudine potrivita este aceea de a "pleca fruntea" in fata inevitabilului safarsit.

Toate starile sufletesti nu sunt exprimate cu claritate, ci sunt vagi, obscure, fiind transmise pe calea sugestiei (alt element simbolist).

In realizarea muzicalitatii rondelului, poetul foloseste: strofe cu rima imbratisata si versuri cu masura de 8-9 silabe, ritmul iambic, acent oxiton cu un ton ascendant, (cu toate ca moartea este o lege la care se supune tot universul, tonul nu se rezuma la o jale permanenta, ci atitudinea este de resemnare); deasemenea poetul foloseste repetitia unor vocale fonetice o si e, si a unor consoane sonore r si m, repetitia adverbilor coordonatoare si adversative si care au rolul de a intari corespondenta dintre om si natura, deasemenea repetitia obsedanta a adverbului vremea are implicatii in asocierea om-natura.

Poetul foloseste in constructia propozitiilor verbe conjugate la prezentul cu valoare iterative care marcheaza si implicarea afectiva. Perfectul compus din versul "S-au fost atat de viata pline" justifica o plentitudine de scurta durata; In versul "Si-n marea noapte care vine", verbul are un timp care isi schimba valoarea, el se afla la un prezent cu valoare anticipative si are semnificatia unui val care se aseaza asupra intregii omeniri. Poezia se imparte in saptesprezece propozitii, dintre care doisprezece propozitii sunt principale iar din acestea, opt sunt independente. Acest stil de text in care predomina propozitii principale si independente se caracterizeaza prin claritate si concizie; el provine din folclorul popular (din ceea ce se transmite din mosi stramosi), si se intalneste si in Biblie.

Rondelurile sunt descriptii muzicale ce cultiva aspectul pictural si sonor si se sustin pe logica frumosului suficient siesi. In ele, placerea de a scrie versuri a lui Macedonski, isi capata cumpana estetica. Totusi, fiecare rondel in parte nu comunica doar placerea frumosului ci si o stare ce cuprinde obsesia capitala a poetului, ragasirea unui univers al linistii absolute, a unui univers ludic.